

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται, μέσω των ερωτημάτων, σε μια κριτική προσέγγιση των πηγών και στη διατύπωση του δικού τους ιστορικά τεκμηριωμένου λόγου.

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση των ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Α:**

- «Οι πρόσφυγες έφτασαν στην Ελλάδα σε κατάσταση τραγική».
- «Οι συνθήκες της μετακίνησης και της άφιξης, η σωματική ταλαιπωρία, η κακή διατροφή, η υποτυπώδης στέγαση, ο ψυχικός τραυματισμός επιβάρυναν την υγεία των προσφύγων».

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Β:**

- «Στη Μακρόνησο άρχισαν νέα βάσανα και θάνατοι. Μας έκαναν καραντίνα».
- «Από τους οχτώ χιλιάδες που έφερε το «Κίος», μείναμε στο τέλος δύο χιλιάδες. Οι άλλοι δύο χιλιάδες πέθαναν. Έπεσε αρρώστια και μας θέρισε».
- «Την αρρώστια στη Μακρόνησο την αποχτήσαμε. Ζούσαμε μες στη βροχή, στην πείνα και τη δίψα».
- «Μας τάζαν βρωμερά μακαρόνια, ελιές σκουληκιασμένες, χαλασμένες ρέγκες κι έπεσε τύφος».
- «Νερό δεν υπήρχε στάλα στο νησί. Μια μαούνα μας έφερνε απ' το Λαύριο νερό κι εκείνο γλυφό και λιγοστό».
- «Και νερό πουθενά. Κάποτε έκανε τρεις μέρες η μαούνα να φέρει νερό. Λιποθυμούσε ο κόσμος απ' τη δίψα».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (1821-1930), Β. Η Μικρασιατική Καταστροφή, 2. Το πρώτο διάστημα] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Οι πρώτες απογραφές των προσφύγων... κοινωνικού χώρου όπου είχαν ζήσει.[...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να καταδεικνύει την υψηλή θνησιμότητα των πρώτων χρόνων λόγω των άθλιων συνθηκών διαβίωσης και των επιδημιών που μάστιζαν τους πρόσφυγες.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση των ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Α:**

- «Επιτράπηκε επίσης στην Αθήνα και τον Πειραιά «εις τους ξενοδόχους [...] το δικαίωμα να τοποθετώσι κλίνας συνωστισμού εν τοις δωματίοις και τοις διαδρόμοις εν ανάγκη των ξενοδοχείων».

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Β:**

- «Εμείς ιδρύσαμε τη Μακρόνησο. Εμείς χτίσαμε παραπήγματα, στέρνα για νερό, ό, τι χρειαζόταν».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (1821-1930), Β. Η Μικρασιατική Καταστροφή, 2. Το πρώτο διάστημα] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Στην αρχή το κράτος... την κατοικία με τους πρόσφυγες.[...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αποτυπώνει τα μέσα με τα οποία αντιμετωπίστηκε το έργο της προσωρινής στέγασης των προσφύγων κυρίως από το κράτος αλλά και από τους ίδιους.